

OPENBAAR MINISTERIE

College van procureurs-generaal
Voorzitter

Postbus 20305, 2500 EH Den Haag

Ministerie van Buitenlandse Zaken
Eenheid Sanctiebeleid
Postbus 20061
2500 EB 'S-GRAVENHAGE

Prins Clauslaan 16
2595 AJ Den Haag
T +31 88 699 11 00
www.om.nl

Datum 4 juni 2026
Onderdeel Kennis, wetenschap en innovatie
Ons kenmerk PaG/KWI/20141
Onderwerp Advies inzake Wet internationale sanctiemaatregelen
(2e tranche)

Bij beantwoording de datum en
ons kenmerk vermelden.

Geachte (...),

Bij brief van 16 april 2026 heeft u namens de minister van Buitenlandse Zaken het College van procureurs-generaal (hierna: het College) verzocht te adviseren over de tweede tranche van het wetsvoorstel internationale sanctiemaatregelen (hierna Wis). Voor het openbaar ministerie is met name van belang dat met dit wetsvoorstel de Wet economische delicten wordt gewijzigd waardoor er een aantal nieuwe strafbaarstellingen komen voor de instellingen die niet voldoen aan bepaalde verplichtingen uit de Wet internationale sanctiemaatregelen. Ook wordt er een nieuwe verstrekingsgrondslag toegevoegd op basis waarvan het College strafrechtelijke persoonsgegevens kan verstrekken aan de minister van Buitenlandse Zaken.

Strafbaarstellingen

Door de wijziging van artikel 1, onderdeel 1° van de Wet economische delicten wordt het strafbaar voor instellingen als pensioenfondsen, verzekeraars, banken, accountants, aanbieders van kansspelen, advocaten en notarissen om niet te controleren of klanten onderwerp zijn van een sanctiemaatregel (artikel 4.3.1 tot en met 4.3.3). Ook wordt het strafbaar om documenten en gegevens waaruit blijkt dat deze controle, de naleving van de sanctiemaatregel en de daarbij behorende meldingen zijn uitgevoerd niet voor een termijn van vijf jaar te bewaren (artikel 4.7.1 tot en met 4.7.3). Tot slot wordt de schending van de geheimhoudingsplicht door de instellingen strafbaar gesteld (artikel 4.8.5). In de memorie van toelichting wordt uitgelegd waarom is gekozen voor deze strafbaarstellingen. Zij zijn bedoeld als een vangnet voor de meest ernstige overtredingen van de Wet internationale sanctiemaatregelen.

Het College ziet de toegevoegde waarde van deze strafbaarstellingen. Het draagt bij aan het bevorderen dat sanctiemaatregelen die internationaal zijn afgesproken ook daadwerkelijk worden uitgevoerd. Het strafrecht kan een rol vervullen voor personen en organisaties die bewust in strijd met deze afspraken handelen, en daarmee actief de effectiviteit van internationale sanctiemaatregelen ondermijnen. Tegelijkertijd stemt het College ook nadrukkelijk in met de overweging in de memorie van toelichting dat de toepassing van het strafrecht het ultimatum remedium is, en dat het uitgangspunt dient te zijn dat er bestuursrechtelijk wordt opgetreden tegen overtredingen van de Wet internationale sanctiemaatregelen. Het College acht daarom – en ook ten behoeve van de effectieve handhaving van de wettelijke bepalingen – van belang dat alle toezichthouders, de Autoriteit Financiële Markten, de Nederlandse Bank, het Bureau Financieel Toezicht en de deken van de orde van advocaten voldoende handhavingsbevoegdheden krijgen. Verder ziet het College het belang om met de bestuursrechtelijke toezichthouders afspraken te maken over de gevallen waarin de toepassing van het strafrecht noodzakelijk is, en over verhouding tussen de bestuursrechtelijke handhaving en de strafrechtelijke opsporing. Eveneens zal met de bestuursrechtelijke toezichthouders moeten worden besproken hoe wordt gehandeld bij het gelijktijdig uitvoeren van een bestuursrechtelijke handhavingstraject en een strafrechtelijk opsporingsonderzoek naar andere, maar wel aanverwante gedragingen van de betrokken personen en organisaties. Deze gesprekken kunnen onder meer worden gevoerd via het centraal meldpunt sancties. Dit meldpunt kan zo bijdragen aan het bevorderen van tijdige informatie-uitwisseling en goede afstemming.

Gegevensverstrekking

Het wetsvoorstel bevat het voorstel een nieuw artikel – artikel 39fc – toe te voegen aan de Wet justitiële en strafvorderlijke gegevens (hierna Wjsg). Hierin wordt geregeld dat het College strafvorderlijke gegevens kan verstrekken aan de Minister van Buitenlandse Zaken. Door de voorgestelde wijziging van artikel 8a Wjsg mag het College ook justitiële gegevens verstrekken.

Het College stelt voorop dat het bereid is om strafvorderlijke gegevens die worden verwerkt door het openbaar ministerie te delen met de minister van Buitenlandse Zaken als dit noodzakelijk is met het oog op de zwaarwegende belangen die worden nagestreefd met de Wet internationale sanctiemaatregelen. Het is goed dat de bevoegdheid om deze gegevens te verstrekken, wordt geëxpliciteerd. Tegelijkertijd wijst het College erop dat het op grond van artikel 39a Wjsg verwerkingsverantwoordelijk is. Deze verantwoordelijkheid ziet onder meer op de verstrekkingen van strafvorderlijke gegevens. Deze verstrekkingen zijn slechts toegestaan indien dit noodzakelijk is voor een goede vervulling van de taak van het openbaar ministerie of het nakomen van een andere wettelijke verplichting.

Ook de verstrekking van strafvorderlijke en justitiële gegevens aan de minister van Buitenlandse Zaken is alleen mogelijk als dit noodzakelijk voor een goede vervulling van de taak van het openbaar ministerie of het nakomen van een andere wettelijke verplichting.

Het College wijst er op dat de Wet justitiële en strafvorderlijke gegevens in zichzelf geen verplichting creëert voor het verstrekken van strafvorderlijke gegevens. Het voorgestelde nieuwe artikel 39fc bevat een dergelijke verplichting – wat betreft het College terecht – ook niet. Verplichtingen tot verstrekking zouden wel kunnen voortvloeien uit andere wetten of verdragen. Het College sluit daarom niet uit dat er in bepaalde gevallen een verplichting bestaat om strafvorderlijke gegevens te verstrekken aan de minister van Buitenlandse Zaken ten behoeve van beslissingen over internationale sanctiemaatregelen. Het College verzoekt de minister in de memorie van toelichting te verduidelijken in welke gevallen het openbaar ministerie – al dan niet ten behoeve van de uitvoering van internationale verplichtingen door Nederland als EU-lidstaat of verdragsstaat – volgens hem verplicht is om bepaalde strafvorderlijke gegevens te verstrekken aan de minister van Buitenlandse Zaken.

Het voorstel voor het nieuwe artikel 39fc is nu zo geformuleerd dat het College de inschatting moet maken of het voor de Minister van Buitenlandse Zaken noodzakelijk is om te beschikken over bepaalde gegevens. Hiermee wordt afgeweken van de formulering van artikel 39e en 39f Wjsg die zien ook op de verstrekking van strafvorderlijke gegevens voor diverse andere doelen. Het ligt wat betreft het College in de rede als eenzelfde structuur wordt gehanteerd voor de formulering van de voorgestelde nieuwe verstrekkingmogelijkheid. Er zou dan een bepaling kunnen worden opgesteld met de strekking dat het College van procureurs-generaal strafvorderlijke gegevens kan verstrekken aan de minister van Buitenlandse Zaken voor zover dit noodzakelijk is met het oog op een zwaarwegend algemeen belang ten behoeve van het doen van voorstellen voor het vaststellen, wijzigen of intrekken van beperkende maatregelen (et cetera). Daarmee wordt wat betreft het College beter tot uitdrukking gebracht dat de noodzaak tot verstrekking van strafvorderlijke gegevens moet worden beoordeeld door het College. Een dergelijke formulering brengt de verwerkingsverantwoordelijkheid van het College ook beter tot uitdrukking, en verduidelijkt bovendien dat het College de ruimte heeft om de verstrekking te weigeren indien die verstrekking volgens het College niet noodzakelijk is.

Uitvoeringsconsequenties

Het College stemt in met de in de memorie van toelichting uitgesproken verwachting dat het strafrecht niet vaak zal worden ingezet. De uitvoeringsconsequenties van het wetsvoorstel worden door het College dus ook als beperkt ingeschat. Wel acht het College het wenselijk dat na verloop van tijd

wordt geëvalueerd of de inschatting van de beperkte capaciteit nog steeds adequaat is, of dat voor de uitvoering toch aanvullende middelen nodig zijn.

Hoogachtend,

M. Otte
procureur-generaal